

Käsitöö ja kodunduse ainekava

1. Õppeaine kirjeldus, sh ainespetsiifikast lähtuvad erisused

Käsitöö

Õppeaine kirjeldus.

Käsitöö on õppeaine, kus õpilased saavad loovate ideede kaudu väljendada oma oskusi praktikas, kasutades selleks mitmesuguseid pehmeid materjale ja erinevaid käsitöö tehnikaid nii käsitsi kui ka elektriliste ja digitaalsete masinatega töötades. Loov- ja kriitilise mõtlemise kasutamine loomingulisi ülesandeid lahendades loob eeldused õpilaste loovaks eneseväljenduseks. Õpilasel kujunevad oskused oma ideid teostades järgida tootearendustsükli alates teabe kogumisest, idee leidmisest, eseme ning töö ajalisest ja tehnilisest kavandamisest kuni toote valmimise ning esitlemiseni. Ühiste arutluste käigus õpitakse analüüsima eseme disainiprotsessi, märkama erinevaid tehnilise ja loomingulise protsessi lahendusi ning kogema töördõmu. Tänapäevaste materjalide ja tehnikate praktikas rakendamise kõrval väärtustatakse käsitöö rahvuslike kultuuritraditsioonide hoidmist ja kasutamist tänapäevases võtmes.

II-III kooliastmes kujunevad õpilastel teadmised käsitöö põhilistest töövõtetest, mõistetest ja tehnikatest. Õpilased mõistavad juhendi järgi töötamise põhitõdesid ning otsivad aktiivselt uudseid lahendusi esemete disainimisel. Õpilased valmistavad praktilisi töid, mis võimaldavad erinevaid õpitud tehnikavõtteid loovalt ja mitmekülgsetl praktikas rakendada ning erinevates õppeainetes õpitud käsitööga seostada.

Kodundus

Õppeaine kirjeldus

Kodundus on õppeaine, kus tähelepanu keskmes on inimese üldine heaolu ja igapäevaelus hakkamasaamine ning selleks kujundatavad teadmised, oskused ja hoiakud. Koostöö ja kriitilise mõtlemise kaudu avastab õpilane enda potentsiaali erinevates ainealastes tegevustes, mõistab elukeskkonna jätkusuutlikkust ja enda rolli selle tagamisel. Õppes väärtustatakse nii eesti toidukultuuri ja -traditsioone kui ka kujundatakse avatud meelt teiste rahvaste toidukultuuri ja tavade suhtes.

II-III kooliastmes keskendutakse ainealaste mõistete tundmaõppimisele ning peamiste tövõtete ja tehnoloogiate omandamisele, mis on praktiliste ülesannete lahendamise eelduseks. Õpitakse mõistma erinevate otsuste mõju iseendale ja keskkonnale. Õpiviiside valikul lähtutakse õpilaste eakohasusest ja huvidest.

2. Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

Materjalid

Tekstiilmaterjalid. Looduslikud taimsed ning loomsed kiud, nende saamine ja omadused.

Erinevad pehmed kaasaja ja tuleviku materjalid, nende saamine ning sobivus lähtuvalt kasutusalaast .

Kangakudumine. Erinevad kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekootud kangad. Koeserv, sidus.

Erinevad käsitööniidid ja -lõngad, nende sobivus töövahendi, materjali ja esemega.

Töövahendid

Käsitöövahendite (käärid, nõelad, märkimis- ja mõõtmisvahendid, vardad, heegelnõelad vms) käsitsemine.

Masintöötlemine: õmblusmasina käsitsemine, reguleerimine, lisaseadmete kasutamine, hooldamine.

Töövahendite ja masinate (õmblusmasin, triikraud vms) ohutu käsitsemine.

Digitaalsed vahendid: erinevad veebipõhised platvormid ja rakendused, fototöötlemise programmid.

Töötlemisviisid

Traditsiooniliste rahvakunstiga seonduvate tehnikate (tikkimine, kudumine, heegeldamine) praktiline rakendamine.

Õmblustehnoloogia kaasaegsed ja tulevikuks vaatavad võimalused.

Erinevate pehmete materjalide (paber, kartong, tekstiilid, vill, nahk vms) töötlemine.

Töövahendite ja tehnoloogiate valimine olenevalt materjalist ja valmistatavast esemest (nt rõivaese, tarbeese vms)

Kavandamine

Töö eesmärgistamine - funktsionaalsus, protsess, tulemus.

Idee ja kavandi olulisus eseme valmistamisel. Ideede hankimine tänapäeva teabelevist (internet, erialane kirjandus). Allikakriitilisus, analüüs, kasutamine kooskõlas autoriõigusega.

Kompositsiooni seaduspärasused.

Märgid, sümbolid ja ornamendid eesti rahvakunstis.

Visandi/kavandi vormistamine.

Töötamine

Töö ajaline ning etapiline planeerimine üksi ja rühmas töötades.

Suulise ja kirjaliku juhendamise järgi töötamine, sh jooniste kasutamine, skeemide mõistmine.

Alustatu lõpuleviimine; eseme viimistlemine ja isikupärane kaunistamine.

Eneseanalüüs ja hindamine

Tööprotsessi etappide eristamine, järjestamine ja kirjeldamine.

Materjalide, töövahendite ja tehnoloogia valiku/sobivuse põhjendamine.

Oma või rühma töö esitlemine suuliselt või kirjalikult.

Esialgse idee ja lõpptulemuse võrdlemine, analüüs.

Seoste ja erinevuste leidmine esemete, nähtuste ja protsesside vahel sh õppeained ja eluvaldkonnad, minevik ja tänapäev.

3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti, sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused.

4. KLASS

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	PRAKTILISED TÖÖD ÕPIPROJEKTID ÕPPETEGEVUS VÄLJASPOOL KLASSIRUUMI
<ul style="list-style-type: none"> • Nimetab töös kasutatavaid materjale ja nende omadusi • Teab ja kasutab sihipäraselt tööks etteantud töövahendeid, töötlusviise • Viib kavandatu lõpule • Kasutab etteantud materjale säästlikult	<ul style="list-style-type: none"> • Tekstiilmaterjalid. Looduslikud taimsed ning loomsed kiud, nende saamine ja omadused • Erinevad pehmed kaasaja ja tuleviku materjalid, nende saamine ning sobivus lähtuvalt kasutusala, tutvub	<p>(1) Suhtlemine, koostöö ja ettevõtlikkus – kõik üldpädevused</p> <p>(2) Protokoll ja etikett – kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne- ja kodanikupädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus</p> <p>(3) Digioskuste õpetus – digipädevus, õpipädevus</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab oma ja/või rühma tegevusi ja esitleb töö lõpptulemust suuliselt • Rakendab õpitut igapäevaelus 	<p>erinevate käsitööniitide ja -lõngadega, nendega sobivate töövahendite, materjalide ja esemetega.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Käsitöövahendite (käärid, nõelad, märkimis- ja mõõtmisvahendid, vardad, heegelnõelad vms) käsitlemine. Tutvumine traditsiooniliste rahvakunstiga seonduvate tehnikatega (tikkimine, kudumine, heegeldamine) praktiline rakendamine. Tehnoloogiate valimine olenevalt materjalist ja valmistatavast esemest (nt rõivaese, tarbeese vms) • Töö eesmärgistamine- funktsionaalsus, protsess, tulemus. Suulise ja kirjaliku juhendamise järgi töötamine, sh jooniste kasutamine, skeemide mõistmine • Idee ja kavandi olulisus eseme valmistamisel. Ideede hankimine tänapäeva 	<p>b. Üldpädevusi kujundatakse läbi koolisiseste projektide ja sündmuste</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Roheline kool – mänguuskused, tunnetus- ja õpioskused, sotsiaalsed oskused (2) Lasteaia ja kooli sünnipäeva tähistamine - kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus (3) Lasteaia uusaastakontsert ja jõululõuna – kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus (4) Lasteaia teadmispäev - kultuuri- ja väärtuspädevus, mänguuskused, suhtluspädevus (5) Hooliv kool - sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus (6) Pillipäev - sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus (7) Matkapäev Eesti Vabariigi sünnipäeval - sotsiaalne ja kodanikupädevus, mänguuskused (8) Jõululõuna – suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus (9) Terve Turba spordipäev – mänguuskused, suhtluspädevus, enesemääratluspädevus
---	---	--

	<p>teabelevist(internet, erialane kirjandus). Allikakriitilisus, analüüs, kasutamine kooskõlas autoriõigsusega.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visandi/kavandi vormistamine • Alustatu lõpuleviimine; eseme viimistlemine ja isikupärane kaunistamine • Tööprotsessi etamiline eristamine, järjestamine ja kirjeldamine. • Esialgse idee ja lõpptulemuse võrdlemine, analüüs. • Seoste ja erinevuste leidmine esemete, nähtuste ja protsesside vahel sh õppeained ja eluvaldkonnad, minevik ja tänapäev. • Isikupära kujundamine läbi loomise/tehnoloogia • Normid, tavad ja kombed ühiskonnas. Kaaslase/ligiinimesega arvestamine. Eesti kombed ja esemeline kultuur. Rahvakultuuri tähtsus. 	
--	--	--

5. KLASS

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	PRAKTILISED TÖÖD ÕPIPROJEKTID ÕPPEGEVUS VÄLJASPOOL KLASSIRUUMI
<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb erinevaid töös kasutatavaid materjale ja nende omadusi • Tunneb, valib ja kasutab eesmärgipäraselt materjale ja töövahendeid • Kasutab materjale säästlikult ning leiab võimalusi materjalide taaskasutamiseks • Järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõudeid, korrastab oma töökoha ning hoiab töövahendid puhtana. • Valib ja kasutab eesmärgipäraselt töötlusviise • Kasutab ohutult töövõtteid • töötab sihikindlalt ja viib kavandatu lõpule • saab aru rühmas töötamise olulisusest ühise eesmärgi saavutamisel • töötab sihikindlalt ja vajadusel palub õpetajalt abi • rakendab teistes ainetes õpitut ja loob seoseid erinevate eluvaldkondade vahel 	<ul style="list-style-type: none"> • Tekstiilmaterjalid. Looduslikud taimsed ning loomsed kiud, nende saamine ja omadused • Erinevad pehmed kaasaja ja tuleviku materjalid, nende saamine ning sobivus lähtuvalt kasutusala. • Erinevad käsitööniidid ja lõngad, nende sobivus töövahendi, materjali ja esemega. • Tutvumine masintöötlemisega: õmblusmasina käsitlemine, reguleerimine, triikraua kasutamine. Nende ohutu käsitlemine. • Traditsiooniliste rahvakunstiga seotus tehnikad(tikkimine, kudumine, heegeldamine) praktiline kasutamine. • Erinevate pehmete materjalide(paber, kartong, tekstiil, vill, nahk vms)töötlemine 	<p>(1) Suhtlemine, koostöö ja ettevõtlikkus – kõik üldpädevused</p> <p>(2) Protokoll ja etikett – kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne- ja kodanikupädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus</p> <p>(3) Digioskuste õpetus – digipädevus, õpipädevus</p> <p>b. Üldpädevusi kujundatakse läbi koolisestes projektide ja sündmuste</p> <p>(1) Roheline kool – mänguuskused, tunnetus-ja õpioskused, sotsiaalsed oskused</p> <p>(2) Lasteaia ja kooli sünnipäeva tähistamine - kultuuri-ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus</p> <p>(3) Lasteaia uusaastakontsert ja jõululõuna – kultuuri-ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus</p> <p>(4) Lasteaia teadmispäev - kultuuri-ja väärtuspädevus , mänguuskused, suhtluspädevus</p> <p>(5) Hooliv kool - sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus</p> <p>(6) Pillipäev - sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus</p>

<ul style="list-style-type: none"> • esitleb oma ja/või rühma töö lõpptulemust, analüüsib ja põhjendab tööprotsessi valikuid kas suuliselt või kirjalikult, kasutades seejuures vajadusel digivahendeid 	<ul style="list-style-type: none"> • Töö eesmärgistamine-funktsionaalsus, protsess, tulemus • Idee ja kavandi olulisus eseme valmistamisel. Ideede hankimine tänapäeva teabelevist(internet, erialane kirjandus). Allikakriitilisus, analüüs, kasutamine kooskõlas autoriõigsusega. • Märgid, sümbolid ja ornamendid eesti rahvakunstis • Visandi/kavandi vormistamine. • Säästlik tarbimine ja selle mõju inimesele • Parandustööd ja rõivaste hooldamine. Tekstiili hoiustamine • Jätkusuutlikus ja ringmajandus materjalidega(nt rõivatööstus, materjalide taaskasutus) • Isikupära kujundamine läbi loomise/tehnoloogia • Töö ajaline ja etapiline planeerimine üksi ja rühmas 	<p>(7) Matkapäev Eesti Vabariigi sünnipäeval - sotsiaalne ja kodanikupädevus, mänguoskused</p> <p>(8) Jõululõuna – suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus</p> <p>(9) Terve Turba spordipäev – mänguoskused, suhtluspädevus, enesemääratluspädevus</p>
--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Suulise ja kirjaliku juhendamise järgi töötamine • Alustatu lõpuleviimine, esemete viimistlemine ja isikupärastamine • Normid, tavad ja kombed ühiskonnas. Kaaslase/ligiinimesega arvestamine. Eesti kombed ja esemeline kultuur. Rahvakultuuri tähtsus. • Tööprotsesside etappide eristamine, järjestamine ja kirjeldamine • Oma või rühma töö esitlemine suuliselt või kirjalikult. Esialgse töö ja lõpptulemuse võrdlemine, analüüs • Seoste ja erinevuste leidmine esemete, nähtuste ja protsesside vahel sh õppeained ja eluvaldkonnad, minevik ja tänapäev 	
--	---	--

6. KLASS

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	PRAKTILISED TÖÖD ÕPIPROJEKTID
--------------	----------	----------------------------------

		ÕPPEGEVUS VÄLJASPOOL KLASSIRUUMI
<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb erinevaid tööks sobilikke materjale ja nende omadusi • Valib ja kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid ja töötlemisviise. • Teab ja kasutab kavandades rahvuslikke kujunduselemente ning tunneb Eesti rahvuslikku käsitööd. • Mõistab rühmas töötamise või töö jaotamise olulisust ühise eesmärgi saavutamisel. Oskab esitleda oma ja /või rühma töö lõpptulemust, analüüsib ja põhjendab tööprotsessi valikuid kas suuliselt või kirjalikult, kasutab vajadusel digivahendeid. • Järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõudeid, korrastab oma töökoha ning töövahendeid. • Kasutab materjale ja toiduaineid säästlikult ning leiab võimalusi materjalide taaskasutamiseks • Rakendab tundides teistes ainetes õpitud ja loob 	<ul style="list-style-type: none"> • Tekstiilmaterjalid. Looduslikud taimsed ning loomsed kiud, nende saamine ja omadused • Erinevad pehmed kaasaja ja tuleviku materjalid, nende saamine ning sobivus lähtuvalt kasutusalaalt. • Erinevad kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekoetud kangad. Koeserv, sidus. • Erinevad käsitööniidid ja - lõngad, nende sobivus töövahendi, materjali ja esemega. • Käsitöövahendite (käärid, nõelad, märkimis- ja mõõtmisvahendid, vardad, heegelnõelad vms) käsitlemine. • Masintöötlemine: õmblusmasina käsitlemine, reguleerimine, lisaseadmete kasutamine, hooldamine. • Töövahendite ja masinate ohutu käsitlemine • Digitaalsed vahendid: erinevad veebipõhised 	<p>(1) Suhtlemine, koostöö ja ettevõtlikkus – kõik üldpädevused</p> <p>(2) Protokoll ja etikett – kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne- ja kodanikupädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus</p> <p>(3) Digioskuste õpetus – digipädevus, õpipädevus</p> <p>b. Üldpädevusi kujundatakse läbi koolisiseste projektide ja sündmuste</p> <p>(1) Roheline kool – mänguoskused, tunnetus- ja õpioskused, sotsiaalsed oskused</p> <p>(2) Lasteaia ja kooli sünnipäeva tähistamine - kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus</p> <p>(3) Lasteaia uusaastakontsert ja jõululõuna – kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus</p> <p>(4) Lasteaia teadmispäev - kultuuri- ja väärtuspädevus, mänguoskused, suhtluspädevus</p> <p>(5) Hooliv kool - sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus</p> <p>(6) Pillipäev - sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus</p> <p>(7) Matkapäev Eesti Vabariigi sünnipäeval - sotsiaalne ja kodanikupädevus, mänguoskused</p>

<p>seoseid erinevate eluvaldkondadega.</p>	<p>platvormid ja rakendused.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Traditsiooniliste rahvakunstiga seotus tehnikad(tikkimine, kudumine, heegeldamine) praktiline kasutamine. • Õmblustehnoloogia kaasaegsed ja tulevikku vaatavad võimalused • Töö eesmärgistamine • Ideede ja kavandite olulisus eseme valmistamisel • Kompositsiooni seaduspärasused. • Visandi/kavandi viimistlus • Töö ajaline ning etapiline planeerimine üksi ja rühmas töötades. • Suulise ja kirjaliku juhendamise järgi töötamine sh jooniste kasutamine, skeemide mõistmine. • Alustatu lõpuleviimine; eseme viimistlus ja isikupärane kaunistamine. 	<p>(8) Jõululõuna – suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus (9) Terve Turba spordipäev – mänguoskused, suhtluspädevus, enesemääratluspädevus</p>
--	--	--

7. KLASS

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	PRAKTILISED TÖÖD ÕPIPROJEKTID ÕPPETEGEVUS VÄLJASPOOL KLASSIRUUMI
<ul style="list-style-type: none"> • Valib materjale eri töötlusviiside jaoks, valib ja kasutab materjalile sobivaid tehnikaid, seadmeid. • Mõistab eelarve koostamise olulisust toote valmistamisel. • Teab ja järgib ohutusnõudeid. • Planeerib enda või rühmas töötades tervikliku tööprotsessi ning eetilist tulemust. Leiab loovaid lahendusi ja julgeb neid kaaslastele välja pakkuda. • Järgib jäätmete käsitlemist ning keskkonnahoiu põhilise nõudeid ja teab säästliku kasutamise mõju tervisele ning looduskeskkonnale. • Tunneb ja rakendab kogukondlike Eesti kultuuri-, käsitöötavasid. • Nimetab eri rahvaste peamisi kultuuritavasid. • Esitleb, analüüsib ja põhjendab tööprotsessis 	<ul style="list-style-type: none"> • Erinevad käsitööniidid- ja lõngad, nende sobivus töövahendi, materjali ja esemega. • Materjalide valiku ja sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusala, töövahenditest ning esemetest. • Erinevate materjalide kombineerimine tervikuks. • Käsitöövahendite (käärid, nõelad, märkimis- ja mõõtmisvahendid, vardad, heegelnõelad vms) käsitlemine. • Materjalide masintöötlemine. Töövahendite ja masinate ohutu käsitlemine. • Rahvakunstiga seotud tehnikate (tikkimine, kudumine, heegeldamine) traditsiooniline ja stiliseeritud rakendamine praktikas. • Õmblustehnoloogia kaasaegsed ja tulevikku vaatavad võimalused. • Töö eesmärgistamine. 	<p>(1) Suhtlemine, koostöö ja ettevõtlikkus – kõik üldpädevused</p> <p>(2) Protokoll ja etikett – kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne- ja kodanikupädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus</p> <p>(3) Digioskuste õpetus – digipädevus, õpipädevus</p> <p>b. Üldpädevusi kujundatakse läbi koolisest projektide ja sündmuste</p> <p>(1) Roheline kool – mänguoskused, tunnetus- ja õpioskused, sotsiaalsed oskused</p> <p>(2) Lasteaia ja kooli sünnipäeva tähistamine - kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus</p> <p>(3) Lasteaia uusaastakontsert ja jõululõuna – kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus</p> <p>(4) Lasteaia teadmispäev - kultuuri- ja väärtuspädevus, mänguoskused, suhtluspädevus</p> <p>(5) Hooliv kool - sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus</p> <p>(6) Pillipäev - sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus</p> <p>(7) Matkapäev Eesti Vabariigi sünnipäeval - sotsiaalne ja kodanikupädevus, mänguoskused</p>

<p>tehtud valikuid ning lõpptulemust kas suuliselt või kirjalikult. Vajadusel kasutab digitehnoloogiat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Annab enda ja teiste tehtud tööle tagasisidet põhjendades oma arvamust. • Leiab õpitus seoseid igapäevaeluga. 	<ul style="list-style-type: none"> • Proportsiooni põhimõtted rõivaste kujundamisel • Joonise või kavandi vormistamise põhimõtted. • Suulise ja kirjaliku juhendamise järgi töötamine, sh jooniste kasutamine, skeemide mõistmine ja tööjuhendi koostamine. • Esemete kaunistamine ja viimistlus. Sobiva lisandi lisamine stiili kujundamisel • Töö planeerimine üksi või rühmas töötades: eelarve kujunemine, töö etappiline järjestamine ja aja planeerimine. • Idee ja kavandi olulisus eseme valmistamisel, kompositsiooni ja disainiprotsessi seaduspärasused. • Märgid, sümbolid ja ornamendid Eesti rahvakunstis. • Rõivas kui ajastu vaimu peegeldaja. • Suulise ja kirjaliku juhendamise järgi töötamine sh jooniste kasutamine, skeemide mõistmine. 	<p>(8) Jõululõuna – suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus</p> <p>(9) Terve Turba spordipäev – mänguoskused, suhtluspädevus, enesemääratluspädevus</p>
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> Alustatu lõpuleviimine; eseme viimistlus ja isikupärane kaunistamine 	
--	--	--

8. KLASS

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	PRAKTILISED TÖÖD ÕPIPROJEKTID ÕPPETEGEVUS VÄLJASPOOL KLASSIRUUMI
<ul style="list-style-type: none"> Valib etteantud materjalidele eri töötlusviisi Valib ja kasutab materjalile sobivaid tehnikaid, seadmeid, töövahendeid. Planeerib töötades endaga või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse. Tunneb ja rakendab kogukondlikke Eesti käsitöötavasid. Esitleb, analüüsib ja oskab põhjendada tööprotsessis tehtavaid etappe/valikuid ning annab lõpptulemusest teada kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid(soovituslik). 	<ul style="list-style-type: none"> Tehislike ja sünteetiliste tekstiilmaterjalide liigid, saamine ja omadused. Erinevad käsitööniidid ja -lõngad nende sobivus töövahendi, materjali ja esemega. Materjalide masintöötlemine. Töövahendite (käärid,nõelad,märkimis- ja mõõtmisvahendid, vardad, heegelnõelad vms) käsitlemine. Rahvakunstiga seonduvate tehnikate(tikkimine, kudumine, heegeldamine) traditsiooniline ja stiliseeritud rakendamine praktikas. Erinevate kaasaegsete ja uuenduslike materjalide töötamine praktikas. Idee ja kavandi olulisus eseme valmistamisel, 	<p>(1) Suhtlemine, koostöö ja ettevõtlikkus – kõik üldpädevused</p> <p>(2) Protokoll ja etikett – kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne- ja kodanikupädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus</p> <p>(3) Digioskuste õpetus – digipädevus, õpipädevus</p> <p>b. Üldpädevusi kujundatakse läbi kooliseste projektide ja sündmuste</p> <p>(1) Roheline kool – mänguuskused, tunnetus-ja õpioskused, sotsiaalsed oskused</p> <p>(2) Lasteaia ja kooli sünnipäeva tähistamine - kultuuri-ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus</p> <p>(3) Lasteaia uusaastakontsert ja jõululõuna – kultuuri-ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus</p> <p>(4) Lasteaia teadmispäev - kultuuri-ja väärtuspädevus , mänguuskused, suhtluspädevus</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Tagasisidet andes teeb seda arukalt ja põhjendades oma arvamust. • Leiab käsitöötunnis õpitus seoseid igapäeva eluga ja enda hobidega. 	<p>kompositsiooni ja disainiprotsessi seaduspärasused.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ideede hankimine tänapäeva teabelevist. • Töö planeerimine üksi või rühmas töötades: eelarve kujunemine, töö etapiline järjestamine ja aja planeerimine. • Suulise ja kirjaliku juhendamise järgi töötamine sh jooniste kasutamine, skeemide mõistmine. • Alustatu lõpuleviimine; eseme viimistlus ja isikupärane kaunistamine. Esemete kaunistamine ja viimistlemine. • Sobivate lisandite lisamine kaunistus eesmärgil • Etikett rõivastuses. • Isikupära kujundamine/loomine oma töös. • Materjali, töövahendite , tehnoloogia sobivuse ja valiku põhjendamine. • 	<p>(5) Hooliv kool - sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus</p> <p>(6) Pillipäev - sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus</p> <p>(7) Matkapäev Eesti Vabariigi sünnipäeval - sotsiaalne ja kodanikupädevus, mänguoskused</p> <p>(8) Jõululõuna – suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus</p> <p>(9) Terve Turba spordipäev – mänguoskused, suhtluspädevus, enesemääratluspädevus</p>
---	---	---

9. KLASS

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	PRAKTILISED TÖÖD
--------------	----------	------------------

		ÕPIPROJEKTID ÕPPEGEVUS VÄLJASPOOL KLASSIRUUMI
<ul style="list-style-type: none"> • Valib ja võrdleb materjale eri töötlusviiside jaoks. Võrdleb ja kasutab sobilikke materjale, töövahendeid, masinaid ning viimistulu- ja kaunistusvõtteid eesmärgipäraselt. • Iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse saavutamine. • Tunneb ja rakendab peamisi Eesti kultuuri-, ja käsitöötavasid. • Esitleb, analüüsib ja põhjendab tööprotsessis tehtud valikuid ning lõpptulemust kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid. • Annab enda ja teiste tehtud tööle tagasisidet põhjendades oma arvamust. • Leiab õpitus seoseid igapäeva ellu ja erinevate ametite ning hobidega. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tehislike ja sünteetiliste tekstiilmaterjalide liigid, saamine ja omadused. • Erinevad käsitööniidid ja -lõngad, nende sobivus töövahendi, materjali ja esemega. • Materjalide masintöötlus, kasutusvõimalused ja käsitlemine, reguleerimine, lisaseadmete kasutamine ja hooldamine. • Töövahendite ja masinate ohutu käsitlemine. • Digitaalsed vahendid- erinevad veebipõhised platvormid ja rakendused. Foto ja video töötlemise programmid. • Rahvakunstiga seonduvate tehnikatega(tikkimine, kudumine, heegeldamine)traditsiooniline ja stiliseeritud rakendamine praktikas. • Töövahendite ja tehnoloogiate valimine olenevalt materjalist ja valmistatavast esemest(nt rõivaese, tarbeese vms) 	<p>(1) Suhtlemine, koostöö ja ettevõtlikkus – kõik üldpädevused</p> <p>(2) Protokoll ja etikett – kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne- ja kodanikupädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus</p> <p>(3) Digioskuste õpetus – digipädevus, õpipädevus</p> <p>b. Üldpädevusi kujundatakse läbi koolisestest projektide ja sündmuste</p> <p>(1) Roheline kool – mänguuskused, tunnetus- ja õpioskused, sotsiaalsed oskused</p> <p>(2) Lasteaia ja kooli sünnipäeva tähistamine - kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus</p> <p>(3) Lasteaia uusaastakontsert ja jõululõuna – kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus</p> <p>(4) Lasteaia teadmispäev - kultuuri- ja väärtuspädevus , mänguuskused, suhtluspädevus</p> <p>(5) Hooliv kool - sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus</p> <p>(6) Pillipäev - sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Märgid, sümbolid ja ornamendid Eesti rahvakunstis. • Rõivas kui ajastu vaimu peegeldaja- sotsiaalsed märk ja süsteemid. • Rahvarõivad. • Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana. • Mitme kultuuriline keskkond. Kultuuridevahelised seosed: erinevused ja sarnasused. • Materjali, töövahendite, tehnoloogia valikute põhjendamine. • Parandustööd. • Tekstiilide hooldamine. • Käsitöö kui hobi ja elukutse. 	<p>(7) Matkapäev Eesti Vabariigi sünnipäeval - sotsiaalne ja kodanikupädevus, mänguoskused</p> <p>(8) Jõululõuna – suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus</p> <p>(9) Terve Turba spordipäev – mänguoskused, suhtluspädevus, enesemääratluspädevus</p>
--	--	---